

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/73/2022
Identifikačné číslo spisu:	7604899968
Dátum vydania rozhodnutia:	26.04.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Mario Dubaň
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:7604899968.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Z. O., narodenej X. G.P. XXXX, T., XXXX I. N., M., S., zastúpenej advokátkou JUDr. Máriou Ďurajovou, Rožňava, Námestie 1. mája 11, proti žalovanému G. O., narodenému XX. G. XXXX, Z., T. XX, zastúpenému advokátom JUDr. Jurajom Lukáčom, Poprad, Námestie sv. Egídia 11/6, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, vedenom na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 8C/53/2004, o dovolaní žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo 7. decembra 2021 sp. zn. 6Co/107/2021, takto

rozhodol:

Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 7. decembra 2021 sp. zn. 6Co/107/2021 a rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves z 2. júla 2021 č. k. 8C/53/2004-1083 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

Dovolanie žalobkyne **o d m i e t a**.

Žalovanému priznáva náhradu trov dovolacieho konania voči žalobkyni v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) v poradí druhým rozsudkom z 2. júla 2021 č. k. 8C/53/2004-1083 vyporiadal bezpodielové spoluvlastníctvo žalobkyne a žalovaného tak, že do výlučného vlastníctva žalovaného prikázal nehnuteľnosť - byt č. X na 3. poschodí v bytovom dome súpisné číslo XXXX, na parcele číslo XXXX, na ulici T. XX, ako aj podiel na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu, na príslušenstve a spoluvlastnícky podiel k pozemku v podiely 308/10000, zapísaný na LV č. XXXX, k. ú. Z., obec Z., okres Z. v hodnote 36 550 eur, a hnuťelné veci: - chladnička s mrazničkou zn. AEG v hodnote 50 eur, - spáľňa Klára (2 ks posteľe a 2 ks skrine) v hodnote 40 eur, - luster v spálni v hodnote 3 eur, - rohová lavica Athena v hodnote 32,86 eur, konferenčný stolík v hodnote 1 eura, - horský bicykel v hodnote 68 eur (výrok I.); uložil žalovanému povinnosť na vyrovnanie majetkovej hodnoty zaplatiť žalobkyni sumu 18 275 eur do 90 dní od právoplatnosti rozsudku predstavujúcu 1/2 nehnuteľnosti (výrok II.), sumu 25 eur predstavujúcu 1/2 hodnoty chladničky s mrazničkou zn. AEG (výrok III.), sumu 20 eur predstavujúcu

1/2 hodnoty spálne Klára (2 ks posteľe a 2 ks skrine) (výrok IV.), sumu 1,50 eur predstavujúcu 1/2 hodnoty lustra v spálni (výrok V.), sumu 0,50 eur predstavujúcu 1/2 hodnoty konferenčného stolíka (výrok VI.), sumu 34 eur predstavujúcu 1/2 hodnoty horského bicykla (výrok VII.); uložil žalobkyni povinnosť na vyrovnanie majetkovej hodnoty zaplatiť žalovanému sumu 2 821,48 eur do 90 dní od právoplatnosti rozsudku predstavujúcu 1/2 hodnoty osobného motorového vozidla Mazda 121 (výrok VIII.); vyslovil, že štát má voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50 %, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením (výrok IX.) a voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50 %, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením (výrok X.) a žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania (výrok XI.). V odôvodnení uviedol, že v priebehu konania strany sporu upravovali rozsah BSM a dohodli sa na vyčiarknutí niektorých položiek hnuťelných vecí, pričom predmetom vyporiadania zostali nasledovné veci: chladnička s mrazničkou, spálňa Klára, t. j. 2 ks posteľe a 2 ks skrine, luster v spálni, rohová lavica Athena, konferenčný stolík. Súd prvej inštancie konštatoval, že sedacia súprava nepatrí do BSM, nakoľko bolo svedkyňou Z. U. na pojednávaní preukázané, že ju kúpila ona svojej dcére (žalobkyni). Ohľadom osobného motorového vozidla zn. Mazda 121 uviedol, že toto jednoznačne patrí do BSM, nakoľko bolo nadobudnuté za trvania BSM. Uvedené motorové vozidlo žalobkyňa síce predala tretej osobe, avšak Okresný súd Michalovce rozsudkom sp. zn. 8C/109/2006 určil, že kúpna zmluva je neplatná. Nakoľko nebolo žalobkyni vrátené, súd polovicu hodnoty vozidla určoval z výšky kúpnej ceny (sumy 5 642,96 eur). Ďalej uviedol, že horský bicykel patrí do BSM, keďže nebolo v konaní preukázané, aby ho žalobkyňa darovala neteri. Čo sa týka strelných zbraní, súd mal za to, že tieto nepatria do BSM, nakoľko bolo preukázané, že tieto žalovaný využíval pri svojich športových súťažiach a neboli zakúpené zo spoločných finančných prostriedkov. Pokiaľ išlo o osobné motorové vozidlo Ford Escort, 2 ks televíznych prijímačov, počítač, osobné motorové vozidlo Dag Ben červenej farby, fotoaparát zn. Olympus, olejový radiátor, prenosný televízor, nábytok (sedacia súprava, konferenčný stolík, kreslá), hifi vežu, televízor LCD, osobné motorové vozidlo zn. Jeep a osobné motorové vozidlo zn. Mazda 626, súd prvej inštancie konštatoval, že existencia týchto hnuťelných vecí nebola v konaní preukázaná, a preto o nich nerozhodoval. Prikázanie nehnuteľnosti žalovanému odôvodnil tým, že žalobkyňa žije dlhodobo (od roku 1998) v USA, kam vycestovala za prácou a v predmetnom byte v Z. býva žalovaný, ktorý aj riadne uhrádza náklady za bývanie, pričom zohľadnil aj vyjadrenie žalovaného a žalobkyne. V súvislosti s hodnotou nehnuteľnosti boli v konaní vyhotovené dva znalecké posudky s rôznym záverom, súd vzhľadom na časový odstup ich vyhotovenia pri určení všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti vychádzal z priemernej sumy vypočítanej zo súm v oboch znaleckých posudkoch a uložil žalovanému zaplatiť 1/2 z tejto nehnuteľnosti žalobkyni. Súd prvej inštancie zohľadnil skutočnosť, že žalovaný doposiaľ žije v byte a uhrádza zaň náklady, pričom žalobkyňa posielala vo svojich začiatkoch odchodu do USA žalovanému finančné prostriedky na rôzne účely, a to aj na chod bytu a domácnosti. Vo vzťahu k majetku, ktorý mala žalobkyňa vlastníť v USA a ktorý podľa žalovaného mal byť zahrnutý do BSM, súd uviedol, že nemá právomoc konať o majetkových právach nachádzajúcich sa mimo územia Slovenskej republiky s poukazom na zákon č. 91/1963 Zb. v znení neskorších predpisov. Zároveň z predložených dokladov žalovaného nebolo preukázané, že žalobkyňa bola vlastníčkou nehnuteľností v USA. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 251, § 255 ods. 1 a § 257 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“).

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobkyne a žalovaného v poradí druhým rozsudkom zo 7. decembra 2021 sp. zn. 6Co/107/2021 rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalovanému uložil povinnosť na vyrovnanie majetkovej hodnoty vyplatiť žalobkyni sumu 15 551 eur, do 90 dní od právoplatnosti rozsudku. Vyslovil, že štát má voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50 % a voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 50 %, o výške ktorých bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením. Zároveň vyslovil, že žiadna zo strán nemá právo na náhradu trov konania. V odôvodnení konštatoval, že súd prvej inštancie správne ustálil masu BSM, pri vyporiadaní prikázal jednotlivé veci konkrétnej osobe (žalovanému) a samostatnými výrokmi vyslovil výplatnú povinnosť z každej položky. Napriek tomu dospel k záveru, že súd opomenul žalovanému uložiť povinnosť vyplatiť žalobkyni sumu 16,43 eur ako 1/2 hodnoty rohovej lavice Athena na vyrovnanie majetkovej hodnoty. Aj keď táto skutočnosť nebola odvolacou námietkou žiadnej zo strán, z procesného hľadiska predstavovala vadu konania, na ktorú odvolací súd prihladol z

úradnej povinnosti. Na druhej strane odvolací súd dospel k záveru, že nie je naplnený žiaden z namietaných odvolacích dôvodov. Uviedol, že žalobkyňa nepreukázala žiadnu zo skutočností, v dôsledku ktorých by bola aplikácia disparity dôvodná, a preto súd prvej inštancie správne pri ustálení výplatnej povinnosti ohľadne bytu vychádzal z rovnakých podielov oboch manželov. Dodal, že vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že žalobkyňa dlhopis svojej matky a jej finančné prostriedky vniesla do spoločného majetku. Čo sa týka súdom ustálennej ceny nehnuteľnosti vo výške 36 550 eur, odvolací súd sa stotožnil so spôsobom, akým súd prvej inštancie uvedenú sumu ustálil, keď vychádzal z ceny zistenej ako priemer cien vyplývajúcich z oboch znaleckých posudkov. Zároveň mal za to, že súd prvej inštancie pri majetkovom vyporiadaní správne neprihliadol na žalovaným uplatnené náklady spojené s užívaním bytu, ktoré boli uhradené zo strany žalovaného, keďže povinnosťou žalobkyne nie je uhrádzať náklady, ktoré vytvára bývalý manžel tým, že byt užíva. K vyporiadaniu motorového vozidla Mazda odvolací súd uviedol, že Okresný súd Michalovce v právoplatne ukončenej veci vyriešil zásadnú otázku pre toto konanie, a to, že predmetné vozidlo patrí do BSM, pričom žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno ohľadom tvrdenia, že vozidlo nadobudla iba z vlastných prostriedkov. Súčasne sa stotožnil s postupom súdu prvej inštancie, ktorý pri vyporiadaní vychádzal z hodnoty, za ktorú bolo toto motorové vozidlo odpredané tretej osobe. Pokiaľ išlo o zbrane žalovaného, podľa názoru odvolacieho súdu prvoinštančný súd ich hodnotu správne nezahrnul do masy BSM. Čo sa týka majetku nadobudnutého žalobkyňou v USA, dospel k záveru, že nakoľko sa majetok nachádza v USA a medzi štátmi nie je uzavretá medzinárodná zmluva, ktorá by takýto právny vzťah upravovala, súd prvej inštancie správne ustálil, že nemá právomoc konať o majetkových právach nachádzajúcich sa mimo územia SR. O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 a 2 CSP v spojení s § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1 CSP.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalovaný (ďalej aj „dovolateľ“) dovolanie (I.), ktoré odôvodnil (posudzujúc dovolanie podľa obsahu - § 124 ods. 1 CSP) poukazom na ustanovenia § 420 písm. f) CSP (súd nesprávnym procesným postupom mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces), § 421 ods. 1 písm. a) CSP (odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP (právna otázka nebola v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte vyriešená). Namietal, že súdy nevykonali vo vzťahu k nehnuteľnosti vlastnenej žalobkyňou v USA žiadne dokazovanie, a to napriek zásade iura novit curia a odignorovaníu Haagskeho dohovoru o vykonávaní dôkazov v cudzine z roku 1976. Tiež mal za to, že v tejto časti je napadnuté rozhodnutie nepreskúmateľné, nakoľko sa odvolací súd nevysporiadal s jeho podstatnými odvolacími argumentmi týkajúcimi sa nakladania žalobkyne so spoločným majetkom v USA a aplikácie ustanovenia § 21 ods. 1 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom (ďalej len „zákon č. 97/1963 Zb.“). V tejto súvislosti žalovaný namietal aj nesprávne právne posúdenie veci, keď súd na zistený skutkový stav nemal aplikovať § 37 zákona č. 97/1963 Zb., keďže v čase rozhodovania už žalobkyňa nebola vlastníčkou nehnuteľnosti v USA, ale iba finančného obnosu, ktorý jej predajom utrážila. Mal za to, že v dôsledku uvedeného došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalovaný ďalej uviedol, že súdy sa v danom konaní odklonili od praxe dovolacieho súdu (R 49/1973), keď v situácii, kedy nebolo preukázané nadobudnutie majetku žalobkyňou za finančné prostriedky, ktoré by v čase trvania manželstva patrili výlučne jej, nezaradili do masy BSM finančný obnos, ktorý žalobkyňa použila na kúpu nehnuteľnosti v USA, a ktorý opätovne utrážila po jej predaji v roku 2019. Odklonili sa od ustálenej rozhodovacej praxe aj tým, ak pri vyporiadaní do masy BSM nezaradili tú časť príjmov žalobkyne, ktorú získala počas svojej práce v USA do času rozvodu. Napokon žalovaný v súvislosti s výkladom a aplikáciou ustanovenia § 21 ods. 1 zákona č. 97/1963 Zb. v predmetnej veci uviedol, že táto otázka v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby dovolací súd zrušil rozhodnutia súdov nižších inštancií a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu (I.) uviedla, že je nedôvodné a účelové. Poukázala na to, že v USA neboli použité žiadne spoločné finančné prostriedky strán sporu na nadobudnutie nehnuteľnosti, čo v danom prípade preukazujú aj listinné dôkazy. Preto navrhla dovolanie žalovaného zamietnuť.

5. Proti vyššie uvedenému rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie (II.) i žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) s poukazom na § 420 písm. f) CSP (súd nesprávnym procesným postupom jej

znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu jej práva na spravodlivý proces) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP (odvolací súd sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu). Namietala nedostatočné a nezrozumiteľné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v otázke posúdenia výšky náhrady za vložený oddelený majetok jedného z manželov do spoločného majetku a v otázke určenia všeobecnej ceny nehnuteľnosti v rozpore so znaleckým posudkom. Vytkla súdom, že sa nezaoberali listinnými dôkazmi, ktoré popierali nárok žalovaného. Žalobkyňa ďalej uviedla, že pri určení všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti bolo dôvodné vychádzať zo záverov posledného znaleckého dokazovania, ktorý bol vykonaný zákonne a so zohľadnením predchádzajúcich znaleckých posudkov. Namietala pritom zákonnosť predchádzajúceho znaleckého posudku č. 68/2019 vypracovaného M. Č., ktorá postupovala pri vykonaní ohliadky bytu v rozpore so zákonom a zmarila žalobkyni účasť na danej ohliadke. Podľa jej názoru tým bol porušený princíp rovnosti účastníkov v konaní pred súdom. Žalobkyňa ďalej konštatovala, že súdy sa pri riešení otázky o vnose oddeleného majetku do BSM odklonili od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Súdy nesprávne aplikovali § 150 Občianskeho zákonníka na daný prípad a nebolo zohľadnené to, čo žalobkyňa vynaložila na spoločný majetok - finančné prostriedky darované matkou vložené do kúpnej ceny bytu a osobného motorového vozidla MAZDA. Ak by súdy zohľadnili mieru pričinenia žalobkyne o nadobudnutie osobného vozidla MAZDA, dospeli by k záveru, že žalovanému nepatrí žiadne finančné vyrovnanie. Majetková hodnota z predaja tohto vozidla je majetkom žalobkyne. Na základe uvedeného navrhla, aby dovolací súd zmenil napadnutý rozsudok, alternatívne ho zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

6. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu (II.) uviedol, že dovolateľka nevymedzila dovolacie dôvody spôsobom uvedeným v § 431 ods. 2, resp. § 432 ods. 2 CSP.

7. V prejednávanej veci teda smerujú proti rozsudku odvolacieho súdu dve dovolania (žalobkyne a žalovaného), ktorých prípustnosť bolo potrebné posudzovať osobitne.

8. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

9. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

10. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

11. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

12. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ

uvedie právne posúdenie vecí, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

13. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

I.

14. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalovaného je čiastočne dôvodné.

15. Žalovaný vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietal, že i/ súdy nevykonali vo vzťahu k nehnuteľnosti vlastnenej žalobkyňou v USA žiadne dokazovanie, ii/ napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné, nakoľko sa odvolací súd nevysporiadal s jeho podstatnými odvolacími argumentmi a iii/ súdy nesprávne právne vec posúdili, keď na zistený skutkový stav nemali aplikovať § 37 zákona č. 97/1963 Zb.

16. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

17. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach opakovane uviedol, že z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017). So zreteľom na to pristúpil aj v danom prípade k posúdeniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa, že procesne nesprávnym postupom súdov bolo zasiahnuté do jeho práva na spravodlivý proces.

18. Žalovaný namietal, že v konaní nebolo súdmi vykonané dokazovanie vo vzťahu k vlastníctvu nehnuteľnosti žalobkyne nachádzajúcej sa v USA. Dovolací súd v tejto súvislosti uvádza, že kým

navrhovanie dôkazov je právom a zároveň procesnou povinnosťou strán sporu, len súd rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná (porov. § 185 ods. 1 CSP). Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci súdu korigovať návrhy strán na vykonanie dokazovania sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. Z uvedeného je zároveň zrejmé, že Civilný sporový poriadok strane konania priznáva právo vykonanie určitého dôkazu navrhnúť. Toto procesné oprávnenie žalovaný v danej veci aj využil (nebolo mu odňaté).

18.1. Z ustálenej rozhodovacej praxe Ústavného súdu Slovenskej republiky zároveň vyplýva, že zásah do základného práva na súdnu ochranu či práva na spravodlivé súdne konanie by v tejto súvislosti bolo možné konštatovať len vtedy, ak by záver všeobecného súdu o nevykonaní účastníkom navrhovaného dôkazu bol zjavne neodôvodnený, chýbala by mu predchádzajúca racionálna úvaha konajúceho súdu vychádzajúca z priebehu konania a stavu dokazovania v jeho rámci, či vtedy, ak by nevykonaním navrhnutého dôkazu bol účastník postavený do podstatne nevýhodnejšej pozície ako druhá strana v konaní (I. ÚS 350/08).

18.2. Podľa názoru dovolacieho súdu ale o tento prípad v prejednávanej veci nešlo. Súdny oboch nižších inštancií v odôvodnení svojich rozhodnutí uviedli, prečo nevykonali dokazovanie vo vzťahu k majetku nachádzajúcemu sa v USA (porov. bod 75. rozsudku súdu prvej inštancie a body 64. až 68. rozsudku odvolacieho súdu), pričom dovolací súd považuje toto zdôvodnenie za primerané. Vec prejednávajúci senát sa zároveň v plnej miere stotožňuje s vecným zdôvodnením nemožnosti konať o právach k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v USA. V tejto súvislosti je potrebné poukázať na to, že dovolateľ svojou dovolacou argumentáciou o potrebe aplikovať na danú situáciu ustanovenie § 21 ods. 1 zákona č. 97/1963 Zb. namiesto súdmi uplatneného ustanovenia § 37 preukazuje nedôsledné rozlišovanie medzi a/ kolíznymi normami, určujúcimi rozhodné právo, ktoré sa na daný súkromnoprávny vzťah s cudzím prvkom aplikuje a b/ normami upravujúcimi právomoc určitého štátu (resp. medzinárodnú príslušnosť civilných súdov) rozhodovať určitý cezhraničný spor. Vo všeobecnosti sa proces riešenia prípadu súkromnoprávneho vzťahu s cudzím prvkom skladá z dvoch základných fáz, a to 1/ zodpovedanie otázky určenia právomoci súdu, teda určenia, súd ktorého štátu má právomoc konať vo veci, a 2/ vyriešenia kolíznoprávnej otázky určenia rozhodného práva, teda určenia, ktorým právnym poriadkom sa bude daný právny vzťah (resp. konkrétna právna otázka) spravovať, a následne aj riešenie prípadu podľa takto určeného právneho poriadku. Súdny nižších inštancií postupujúc v zmysle uvedeného najprv správne skúmali, či je daná ich právomoc v danej veci konať a rozhodnúť. Vzhľadom na to, že predmetná časť konania (ku ktorej súdy skúmali svoju právomoc) sa týkala majetku nachádzajúceho sa v USA, teda štátu, s ktorým nie je uzavretá osobitná medzinárodná zmluva pre danú oblasť, bolo potrebné postupovať podľa príslušnej vnútroštátnej právnej úpravy, t.j. vychádzať z ustanovení zákona č. 97/1963 Zb. Konajúce súdy potom s poukazom na všeobecné kritérium právomoci podľa § 37 zákona č. 97/1963 Zb. (z dôvodu absencie osobitnej normy právomoci pre majetkové vzťahy manželov) správne ustálili, že v danom prípade nemajú právomoc konať o vyporiadaní BSM týkajúceho sa práv k nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v inom štáte (porov. sp. zn. 1Cdo/37/2017). Z uvedeného dôvodu kolíznoprávna úvaha cez prizmu ustanovenia § 21 ods. 1 zákona č. 97/1963 Zb., ktorú vyvolával dovolateľ poukazom na potrebu aplikácie tohto ustanovenia, bola pre danú vec irelevantná. Vzhľadom na to, že predmetnú otázku (dokazovania) súdy náležite a vecne správne zdôvodnili, bolo potrebné konštatovať, že týmto postupom nedošlo k založeniu vady podľa § 420 písm. f) CSP.

19. Z obsahu dovolania ďalej vyplýva, že dovolateľ v súvislosti s aplikáciou § 37 zákona č. 97/1963 Zb. vytkol súdom nižších inštancií aj nesprávne právne posúdenie veci. K tomu dovolací súd uvádza, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočíva na nesprávnych právnych záveroch (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017). Aj z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06). Napriek uvedenému dovolací súd v bode 18.2 posúdil správnosť aplikácie ustanovenia § 37 zákona č. 97/1963 Zb. súdmi z hľadiska (ne)vykonania dokazovania, v dôsledku čoho táto námietka dovolateľa v konečnom dôsledku neostala nezodpovedaná.

20. Dovolateľ napokon v súvislosti s uplatneným dovolacím dôvodom podľa § 420 písm. f) CSP namietal nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia a nevysporiadanie sa s jeho podstatnými odvolacími argumentmi. K tomu dovolací súd uvádza, že v súlade s § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP musí súd v odôvodnení rozhodnutia podať výklad opodstatnenosti a zákonnosti výroku rozhodnutia a musí sa vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Účelom odôvodnenia rozhodnutia je vysvetliť postup súdu a dôvody jeho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu navyše musí byť aj dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v dovolacom konaní. Ak rozhodnutie odvolacieho súdu neobsahuje náležitosti uvedené v § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP, je nepreskúmateľné. Takéto arbitrárne rozhodnutie súdu odníma strane sporu možnosť uskutočňovať procesné práva a v konečnom dôsledku porušuje jej právo na spravodlivý súdny proces (čo zakladá vadu konania podľa § 431 ods. 1 CSP v spojení s § 420 písm. f) CSP), pretože jej upiera možnosť náležite skutkovo a právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci opravných prostriedkov.

21. Po posúdení obsahu spisu a odôvodnenia napadnutého rozsudku dospel dovolací súd s poukazom na vyššie uvedené k záveru, že rozhodnutie odvolacieho súdu čiastočne trpí vadou konania podľa § 420 písm. f) CSP.

22. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 387 ods. 2 CSP); odvolací súd sa však v odôvodnení musí zaoberať podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie a rovnako sa odvolací súd musí vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP).

23. V danom prípade nemožno inak, než konštatovať, že odvolací súd sa napriek výslovnému príkazu vyjadrenému v ustanovení § 387 ods. 3 CSP nevysporiadal v odôvodnení svojho rozsudku s podstatnými tvrdeniami žalovaného uvedenými v odvolaní. Žalovaný v podanom odvolaní v súvislosti s ustálením obsahu masy BSM vytýkal súdu prvej inštancie, že odignoroval žalovaným tvrdenú skutočnosť, že žalobkyňa byt nadobudnutý v USA odpredala v roku 2019, a preto predmetom vyporiadania nemala byť nehnuteľnosť v USA, ale peňažná pohľadávka. Tiež namietal, že predmetná nehnuteľnosť bola financovaná z príjmov manželky, keďže sama v konaní uviedla, že pred cestou do USA žiadne úspory ani iné financie nemala. Žalovaný v nadväznosti na to vyjadril názor, že manželkine príjmy v USA v čase trvania manželstva museli tvoriť hlavný zdroj BSM. Nemožno tiež nechať bez povšimnutia, že na uvedené skutočnosti upozorňoval žalovaný v rôznej podobe počas celého konania, okrem iného aj v záverečnej reči pred okresným súdom (bod 56. prvoinštančného rozsudku), keď uviedol, že „žalobkyňa ešte počas manželstva odišla do Ameriky, kde začala zarábať a mala príjem, a teda aj tento príjem by mal byť považovaný za predmet, ktorý podlieha BSM“. Napriek tomu tieto argumenty ostali súdmi nižších inštancií nereflektované. Odvolací súd okrem toho, že v bodoch 64. až 68. vysvetlil, prečo nemá slovenský súd právomoc konať o majetku nadobudnutom žalobkyňou v USA, už ďalej neposkytol žiadnu objektívne zrozumiteľnú odpoveď na špecifický argument žalovaného ohľadom zaradenia finančných príjmov manželky z USA do masy BSM.

23.1. Pritom je žiaduce zdôrazniť, že jedným z hlavných zdrojov bezpodielového spoluvlastníctva manželov sú príjmy z pracovného pomeru, podnikateľskej činnosti a príjmy zo sociálneho zabezpečenia, a to bez ohľadu na to, ktorý z manželov ich získal. Mzda z pracovného pomeru vyplácaná jednému z manželov a rovnako výnosy z oddeleného majetku jedného z manželov sú najčastejším zdrojom bezpodielového spoluvlastníctva manželov, z ktorého je potom vytváraný spoločný majetok manželov. Tento záver sa uplatní bez ohľadu na to, či mzda, resp. výnosy dosiahnuté podnikateľskou činnosťou, spočívajúce v peňažnom príjme, sú zamestnancovi alebo podnikateľovi vyplatené v hotovosti alebo sú mu poukázané na účet v bankovom ústave. Napokon aj výnosy z oddeleného majetku jedného z manželov patria do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (porov. sp. zn. 2Cdo/49/2011). Zároveň literatúra aj súdna prax zastáva tzv. subrogačnú teóriu, podľa ktorej veci vstupujú na miesto peňazí

získaných za iné veci predajom. Aj veci získané výmenou za vec alebo z výťažku z predaja vecí, ktorá bola vo vlastníctve jedného z manželov, sú preto naďalej vo vlastníctve toho manžela (R 42/1972). Ide o tzv. transformáciu vecí, v rámci ktorej tiež platí, že pokiaľ došlo k predaju vecí patriacich do BSM ešte pred vyporiadaním BSM, bude výťažok z predaja patriť do BSM. Vec prejednávajúci senát na dôvažok pripomína, že ustanovenie § 37 zákona č. 97/1963 Zb. stanovuje, že právomoc slovenských súdov je daná, ak osoba, proti ktorej smeruje návrh (žaloba), má na území Slovenskej republiky bydlisko alebo sídlo a ak ide o majetkové práva, ak tu má majetok, čo však neznamena, že sa to vzťahuje aj na finančné prostriedky, o vyporiadanie ktorých v konkrétnom spore ide, z čoho vyplýva, že takéto finančné prostriedky nemusia byť získané a vedené v peňažnom ústave len na Slovensku.

23.2. Dovolací súd zdôrazňuje, že súd sa musí v odôvodnení rozhodnutia vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený s poukazom na zistené rozhodujúce skutočnosti, ale tiež s poukazom na ním prijaté právne závery. Je preto nevyhnutné konštatovať, že vyššie uvedený nedostatok odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu v otázke vady konania namietanej dovolateľom má v danom prípade za následok, že napadnuté rozhodnutie nespĺňa požiadavky stanovené súdu v ustanovení § 220 ods. 2 CSP v spojení s § 393 ods. 2 CSP na riadne odôvodnenie rozsudku. Z tohto dôvodu je dovolanie žalovaného procesne prípustné podľa § 420 písm. f) CSP a dovolateľ v ňom dôvodne namieta ním uvádzanú procesnú vadu zmatečnosti, pretože mu týmto nesprávnym procesným postupom súdu bolo znemožnené realizovať jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

24. Vzhľadom na zistenie, že v konaní došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f) CSP, ktorá skutočnosť je okolnosťou, pre ktorú musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie vydané v konaní postihnutom tak závažnou procesnou vadou, nemôže byť považované za správne, Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu zrušil (§ 449 ods. 1 CSP). Keďže nápravu nemožno dosiahnuť iba zrušením rozhodnutia odvolacieho súdu, dovolací súd zrušil aj rozhodnutie súdu prvej inštancie (§ 449 ods. 2 CSP) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 450 CSP). Vzhľadom na výskyt vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, dovolací súd sa už nezaoberal ďalšími námietkami uvedenými v dovolaní.

25. Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a dovolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP). Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP).

II.

26. V ďalšom pristúpil dovolací súd k posúdeniu či je prípustné dovolanie žalobkyne. Po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne treba odmietnuť.

27. Žalobkyňa vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala i/ nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia, ii/ určenie všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti a zákonnosť znaleckého posudku č. 68/2019 vypracovaného M. Č.T. a iii/ porušenie princípu rovnosti účastníkov v konaní pred súdom.

28. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie vo veci (I. ÚS 46/05). Z uvedeného potom vyplýva, že k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP môže dôjsť aj nepreskúmateľnosťou napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu (porov. I. ÚS 105/06, III. ÚS 330/2013, či 4Cdo/3/2019, 8Cdo/152/2018, bod 26., 5Cdo/57/2019, bod 9., 10.) alebo prekvapivosťou rozhodnutia vtedy, keď dovolací súd vydá rozhodnutie, ktoré nebolo možné na základe zisteného skutkového stavu veci predvídať, čím bola účastníkovi odňatá možnosť právne a skutkovo argumentovať vo vzťahu k otázke, ktorá sa s ohľadom

na právny názor odvolacieho súdu javila ako významná pre jeho rozhodnutie, či rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.).

29. V danom prípade dovolací súd dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu v časti posúdenia výšky náhrady za vložený oddelený majetok jedného z manželov do spoločného majetku a v otázke určenia všeobecnej ceny nehnuteľnosti spĺňa náležitosti odôvodnenia rozhodnutia (§ 393 ods. 2 v spojení s § 220 ods. 2 CSP), a preto ho nemožno v dovolateľkou namietanej časti považovať za nepreskúmateľné či nedostatočne odôvodnené (bez ohľadu na závery vyslovené v bodoch 21. až 23.). Odôvodnenie rozsudku zodpovedá základnej (formálnej) štruktúre odôvodnenia rozhodnutia. Súslednosti jednotlivých častí odôvodnenia a ich obsahové (materiálne) náplne zakladajú súhrnne ich zrozumiteľnosť aj všeobecnú interpretačnú presvedčivosť. Z odôvodnenia rozsudku vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami aj úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Argumentácia odvolacieho súdu je koherentná a jeho rozhodnutie konzistentné, logické a presvedčivé. Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu je zrejmé, z akých skutkových zistení a úvah vychádzal, keď dospel k záveru o nepreukázaní tvrdení žalobkyne, že ňou konkretizované prostriedky vnesla do spoločného majetku manželov a tiež o ustálení ceny nehnuteľnosti vo výške 36 550 eur.

29.1. Odvolací súd zaoberajúc sa námietkou žalobkyne, že jej podiel na spornom byte predstavuje v skutočnosti 72,11 %, poukázal na ustanovenie § 150 Občianskeho zákonníka a s tým súvisiace zásady pre vykonanie vyporiadania BSM, pričom presvedčivo ustálil, že žalobkyňa nepreukázala žiadnu zo skutočností, v dôsledku čoho by bola aplikácia disparity nadobudnutých podielov dôvodná. Dodal, že skutočnosť, že na úhradu kúpnej ceny bytu bol žalobkyni od matky poskytnutý dlhopis a finančné prostriedky, nemôže byť dôvodom pre disparitu podielov v rámci vyporiadania ceny bytu. Odvolací súd potom náležite vysvetlil, prečo má za to, že vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že žalobkyňa tieto svoje prostriedky vnesla do spoločného majetku. Uviedol, že z predloženého príjmového pokladničného dokladu nevyplyvalo, že ním bola realizovaná práve platba - časť kúpnej ceny za byt, keďže ako účel platby bolo uvedené - splátka VS 1995/052, z čoho nebolo možné ani číselne a ani popisom usúdiť, že sa jedná o splátku kúpnej ceny za byt. V súvislosti s darovaným dlhopisom za účelom odkúpenia bytu odvolací súd poukázal na to, že pokiaľ z kúpnej zmluvy zo dňa 27. augusta 1997 vyplynul taký spôsob úhrady kúpnej ceny, že časť vo výške 35 855 Sk sa uhradza dvoma dlhopismi v hodnote po 10 000 Sk (20 000 Sk) a rozdiel ceny 15 855 Sk kupujúci uhradí v dvoch splátkach do 31. januára 1998 v sume 7 928 Sk a do 31. januára 1999 v sume 7 927 Sk, z uvedeného nebolo možné dospieť k záveru, že pri uzavretí zmluvy bola použitá na úhradu suma z darovaného dlhopisu (keďže to dátumovo nekorešpondovalo). Odvolací súd zároveň konštatoval, že žalobkyňa následne nepreukázala, že druhú časť kúpnej ceny vo výške 15 855 Sk aj skutočne uhradila. Dodal, že žalobkyňa teda nepreukázala, ako následne naložila s finančnými prostriedkami z darovaného dlhopisu. Napokon nebolo podľa neho ani zrejmé a preukázané, či sumu 4 000 Sk (5 855 Sk - 1 855 Sk z pokladničného dokladu) uhradza žalobkyňa zo spoločných alebo iných prostriedkov a kedy sa tak stalo, a či tieto jej mali byť zo strany matky darované. Odvolací súd konkludujúc uvedené uzavrel, že suma 15 855 Sk nemohla byť započítaná ani ako vnos žalobkyne pri konečnom majetkovom vyporiadaní. Vo vzťahu k súdom prvej inštancie ustálenej cene nehnuteľnosti vo výške 36 550 eur sa odvolací súd stotožnil so spôsobom, akým súd prvej inštancie uvedenú sumu ustálil. Poukázal na to, že M.. Č. vypracovala znalecký posudok dňa 3. októbra 2019 a použila pri ohodnotení metódu polohovej diferenciácie, pričom hodnotu nehnuteľnosti ustálila na sumu 31 500 eur a M.. E. vypracovala znalecký posudok dňa 17. januára 2020 a použila metódu polohovej diferenciácie a porovnávaciu metódu, pričom hodnotu nehnuteľnosti ustálila na sumu 41 600 eur; mal za to, že z konfrontácie znalkýň vyplynulo, že oba znalecké posudky boli vyhotovené zákonným spôsobom. Odvolací súd sa preto stotožnil s postupom súdu prvej inštancie, ktorý za ustálenú hodnotu nehnuteľnosti považoval cenu zistenú priemerom cien vyplývajúcich z oboch znaleckých posudkov (36 550 eur), čím sa podľa neho záver o hodnote nehnuteľnosti stal objektívnym.

29.2. Na základe uvedeného možno konštatovať, že odvolací súd pri hodnotení skutkových zistení a skutkových záverov v otázkach náhrady za vložený oddelený majetok žalobkyne do spoločného majetku a určenia všeobecnej ceny nehnuteľnosti neopomenul vziať do úvahy žiadnu z namietaných skutočností, či skutočností, ktoré v konaní vyšli najavo, z uvedeného je zrejmé, na základe akých dôvodov odvolací súd rozhodol a podľa názoru dovolacieho súdu má odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu v

žalobkyňou namietanej časti (ktoré treba v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie chápať ako jeden vecný celok) všetky náležitosti v zmysle § 393 CSP. Za procesnú vadu konania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nemožno považovať to, že žalobkyňa sa s rozhodnutím odvolacieho súdu nestotožňuje a že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Samotná skutočnosť, že dovolateľka so skutkovými a právnymi závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nemôže sama osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

30. Pokiaľ žalobkyňa namietala nesprávnosti v zistenom skutkovom stave (najmä určenie hodnoty vyporiadavanej nehnuteľnosti), dovolací súd uvádza, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu veci. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie - porov. ustanovenie § 442 CSP, v zmysle ktorého dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Dovoláním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolací súd síce má možnosť vyhodnotiť a posúdiť, či konanie nie je postihnuté rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady voľného hodnotenia dôkazov a pod.) a či konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces (IV. ÚS 252/04), čím by mohlo dôjsť k vade zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP, avšak dovolací súd takúto vadu v posudzovanom spore nezistil.

31. Dovolací súd pripomína, že podľa § 191 CSP dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany. Zároveň je potrebné uviesť, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov bez toho, aby z toho plynúce skutkové závery boli svojvoľné či ústavne neudržateľné, nie je vadou konania v zmysle § 420 písm. f) CSP. Dovolací súd pritom pre úplnosť poznamenáva, že do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky nepatrí právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

32. Aj pokiaľ ide o hodnotenie znaleckého posudku ako dôkazu, platí, že pravidlá hodnotenia dôkazov sú upravené v článku 15 ako aj v § 191 CSP a spravujú sa teóriou voľného hodnotenia dôkazov. Dôkazy a tvrdenia strán spolu hodnotí súd podľa svojej úvahy v súlade s princípmi, na ktorých spočíva zákon. Pri hodnotení znaleckého posudku je vo všeobecnosti prijímaný záver, že hodnoteniu nepodliehajú znalecké závery v zmysle ich odbornej správnosti; súd hodnotí len presvedčivosť posudku, pokiaľ ide o jeho úplnosť vo vzťahu k zadaniu, k zásadám logického myslenia a jeho súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi (viď aj uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 7Cdo/41/2010, 4Cdo/255/2021).

33. Z obsahu spisového materiálu vyplýva, že súd prvej inštancie v bode 74. odôvodnenia konštatoval, že za účelom zistenia všeobecnej ceny vysporadúvanej nehnuteľnosti pribral do konania znalkyňu M.. E. Č.Ú., ktorá bola pribratá do konania uznesením zo dňa 31. mája 2019 a vypracovala znalecký posudok, ktorý doručila súdu dňa 17. októbra 2019 a ustálila hodnotu nehnuteľností na sumu 31 500 eur. S daným znaleckým posudkom nesúhlasila žalobkyňa a dala si vypracovať súkromný znalecký posudok znalkyňou M.. N. E., ktorý bol súdu doručený dňa 24. januára 2020 a znalkyňa ustálila hodnotu nehnuteľností na sumu 41 600 eur. Ďalej uviedol, že strany sporu nenavrhli vykonať kontrolný znalecký posudok a usúdil, že takýto posudok by určil len to, že oba znalecké posudky sú správne, no

vyhotovené v rôznom čase a cena by sa postupom času navyšovala. Súd prvej inštalácie dospel k záveru, že oba znalecké posudky boli vyhotovené zákonným spôsobom podľa dostupných metód a cena je rôzna vzhľadom na časový odstup, za čo nemôže však ani jedna zo sporových strán, a preto pri určení všeobecnej hodnoty nehnuteľnosti vychádzal zo sumy 36 550 eur, čo je priemerná suma vypočítaná z oboch súm v oboch znaleckých posudkoch.

33.1. Odvolací súd sa v súvislosti s vykonaným znaleckým dokazovaním v odôvodnení stotožnil s ustálením ceny nehnuteľnosti vo výške 36 550 eur a tiež so spôsobom, akým k ustáleniu tejto ceny došlo. Dodal, že z konfrontácie súdnych znalkýň vykonanom na pojednávaní dňa 28. mája 2020 a ich znaleckých posudkov vyplynulo, že každá zo znalkýň pre vypracovanie znaleckého posudku použila inú zákonom prípustnú metódu. M.. Č. použila pri ohodnotení metódu polohovej diferenciácie a M.. E. použila metódu polohovej diferenciácie a porovnávaciu metódu. Znaleckému posudku M.. Č. pre jeho maximálnu objektívnosť vytkol, že znalkyňa nepoužila aj porovnávaciu metódu (čo však odôvodnila). Znaleckému posudku M.. E. zasa vytkol to, že pri porovnávacíj metóde porovnávala ponuky realitných kancelárií, ktoré však predstavujú cenu žiadanú predávajúcim, no neodzrkadľuje to cenu, za ktorú je/bola aj nehnuteľnosť reálne kúpená. V tejto súvislosti zároveň pripomenul, že znalkyňa síce z tohto dôvodu znížila určenú cenu o 15 %, avšak takéto zníženie bolo iba na základe jej subjektívneho názoru a nie objektívnych skutočností. Napriek uvedeným výhradám odvolací súd konštatoval, že v danom prípade nebolo možné uzavrieť, že jeden alebo druhý znalecký posudok je nepoužiteľný. Postup súdu prvej inštalácie, ktorý za ustálenú hodnotu nehnuteľnosti považoval cenu zistenú priemerom cien vyplývajúcich z oboch znaleckých posudkov, vyhodnotil ako správny. Odvolací súd pre úplnosť uviedol, že v konaní nebolo navrhnuté kontrolné znalecké dokazovanie, čo by však iba opätovne predĺžilo už aj tak neprimerane dlhý trvajúce súdne konanie. Ako nenáležitú vyhodnotil odvolaciu námietku žalobkyne, že znalecký posudok M.. Č. je nezákonný, keďže nebola prítomná pri obhliadke bytu. V tejto súvislosti konštatoval, že strana sporu aj jej právny zástupca má právo, nie však povinnosť byť prítomný pri obhliadke bytu, ktorej dátum určí posudok vykonávajúci znalec. Odvolací súd pritom nepostrehol, aby v spore boli zistené dôvody, pre ktoré žalovaný neumožnil vstup právnej zástupkyne žalobkyne na obhliadku bytu stanovenú M.. Č.. Poukázal však na to, že z obsahu spisu zároveň nie je zrejmé, či sa právna zástupkyňa žalobkyne zúčastnila obhliadky bytu pri znaleckom úkone M.. E., ktorá bola na obhliadke bytu a vypracovala súkromný znalecký posudok na podnet žalobkyne.

34. Dovolací súd preskúmaním posudzovaného spisu konštatuje, že v rámci zisťovania skutkového stavu veci konajúcimi súdmi nezistil v rozsahu dovolacích námietok žalobkyne výskyt ústavnoprávneho deficitu, súdy nižších inštalácií postupovali v súlade so základnými princípmi civilného sporového konania, najmä zásadou voľného hodnotenia dôkazov (čl. 15 CSP) a princípmi všeobecnej spravodlivosti. Tak súd prvej inštalácie ako aj jeho nadriadený odvolací súd pri zisťovaní skutkového stavu rešpektovali ústavno-procesné zásady (ako sú zákaz tzv. deformácie dôkazu, či opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov) a v namietanej časti náležitým spôsobom zistili skutkový stav veci. Súdy nižších inštalácií dôsledne aplikovali kritériá vyžadujúce pri hodnotení znaleckého posudku a náležite zdôvodnili, prečo ustálili hodnotu nehnuteľnosti ako priemer cien stanovených oboma v rámci konania vyhotovenými znaleckými posudkami. Vec prejednávajúci senát v okolnostiach preskúmaného prípadu nepovažuje takúto úvahu za prejav svojvôle či ústavnej neudržateľnosti. Zároveň zadovážené znalecké posudky hodnotí ako presvedčivé, zákonné a zodpovedajúce zadaniu, pritom obsahujúce všetky náležitosti v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 382/2004 Z. z. Z tohto pohľadu preto nemožno postupu súdov nižších inštalácií nič vytknúť a námietky žalobkyne vyjadrené v tomto smere dovolací súd považoval z hľadiska prípustnosti a dôvodnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP za neopodstatnené.

35. Z obsahu dovolania žalobkyne tiež vyplýva, že namietala porušenie princípu rovnosti strán (resp. rovnosť zbraní - pozn. dovolacieho súdu).

35.1. K tomu dovolací súd uvádza, že strany sporu majú v konaní rovné postavenie spočívajúce v rovnakej miere možnosti uplatňovať prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem prípadu, ak povaha prejednávanej veci vyžaduje zvýšenú ochranu strany sporu s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu (článok 6 CSP). Rovnosť pred súdom je len výrazom rovnosti strán civilného sporového konania. Rovnosť pred zákonom a rovnosť pred súdom je

obsahom toho istého pojmu a znamená rovnaké postavenie oboch procesných strán pri aplikácii hmotných i procesných predpisov ktorýmkoľvek súdom voči ktorémukoľvek účastníkovi konania. Zásada rovnosti strán v civilnom procese sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o právach a povinnostiach ktorých rozhoduje civilný súd (m. m. PL. ÚS 43/95). O tom, ako v tom ktorom prípade prebiehalo civilné sporové konanie, usudzuje dovolací súd na podklade spisu (m. m. 3Cdo/321/2015, 3Cdo/888/2015, 3Cdo/156/2016, 3Cdo/90/2017). V danom prípade dovolací súd musí konštatovať, že obsah spisu nedáva podklad pre záver, že súdy porušili zásadu rovnosti procesných strán. Súd prvej inštancie i odvolací súd vytvorili obom procesným stranám rovnakú možnosť vyjadriť sa k veci, k vykonanému dokazovaniu, k priebehu konania a k vyjadreniam protistrany. Vzhľadom na obsah dovolacích námietok žalobkyne sa dovolací súd zároveň stotožňuje s názorom odvolacieho súdu, že strana sporu aj jej právny zástupca má právo zúčastniť sa obhliadky bytu, ktorej dátum určí posudok vykonávajúci znalec, avšak jej neprítomnosť pri obhliadke nespôsobuje nezákonnosť, resp. nepoužiteľnosť znaleckého posudku. Navyše, z obsahu spisu nevyplývajú skutočnosti, ktoré by odôvodňovali záver o úmyselnom znemožnení prítomnosti žalobkyne na obhliadke predmetného bytu treťou osobou. Vzhľadom na to bolo potrebné vyhodnotiť námietku o porušení princípu rovnosti strán ako nedôvodnú.

36. So zreteľom na uvedené dovolací súd uzatvára, že žalobkyňa neopodstatnene vytýka, že súdy nižších inštancií jej nesprávnym procesným postupom porušili jej právo na spravodlivý proces, a preto nemožno prípustnosť dovolania žalobkyne vyvodiť z ustanovenia § 420 písm. f) CSP.

37. Žalobkyňa ďalej vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania tiež z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. a) CSP, t. j., že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu.

38. V dovolaní, ktorého prípustnosť sa vyvodzuje z § 421 ods. 1 písm. a) CSP, by mal dovolateľ a/ konkretizovať právnu otázku riešenú odvolacím súdom a uviesť, ako ju riešil odvolací súd, b/ vysvetliť (a označením rozhodnutia najvyššieho súdu doložiť), v čom sa riešenie právnej otázky odvolacím súdom odklonilo od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu a napokon c/ uviesť, ako by mala byť táto otázka správne riešená. Len polemika dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 písm. a) CSP. (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/6/2017, 3Cdo/67/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017).

39. Ešte pred posúdením samotného „právneho odklonu“ (§ 421 ods. 1 písm. a) CSP) treba uviesť, že správnosť súdmi riešených skutkových otázok nemôže byť v dovolacom konaní podrobená meritórnemu prieskumu, lebo dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP); skutková okolnosť (t.j. skutková otázka, resp. riešenie skutkovej otázky) z hľadiska § 421 ods. 1 CSP je irelevantná.

40. Relevantný je v tomto smere aj judikovaný právny záver ústavného súdu (sp. zn. II. ÚS 172/03), v zmysle ktorého „ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na to základe ho prípade zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane“.

41. V preskúmvanej veci dovolateľka zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) sa vyššie uvedenými kritériami pre náležité uplatnenie dovolacieho dôvodu podľa § 421 CSP neriadila. V dovolaní konštatovala, že rozhodnutia odvolacieho súdu a súdu prvej inštancie spočívajú „v nesprávnom právnom posúdení v otázke tzv. vnosu oddeleného majetku do veci patriacej do BSM“. Následne uviedla, že všetky predpoklady pre zohľadnenie vnosu oddeleného majetku žalobkyne do BSM boli naplnené, boli preukázané listinné dôkazy o vklade tejto sumy do kúpnej ceny za byt, žalovaný nevyvrátil opak, napriek tomu súd vnos zo strany žalobkyne nezohľadnil. Ďalej v tejto súvislosti namietala, že nebol zohľadnený ani dar zo strany matky, ktorým bol splatený celý finančný obnos kúpnej ceny za osobné

motorové vozidlo Mazda. Súd nesprávne aplikoval ustanovenia § 150 Občianskeho zákonníka na daný prípad a preto majetková hodnota z predaja osobného motorového vozidla Mazda bola a je majetkom žalobkyne.

41.1. V danom prípade dovolateľke nešlo vytknúť, žeby sa nad rámec charakteristiky nesprávností, ku ktorej podľa jej názoru došlo v konaní pred súdom prvej inštancie a odvolacím súdom, nepokúsila aj o sformulovanie rozhodnej právnej otázky, od ktorej vyriešenia záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, rovnako ako ani to, žeby dovolaním neoznačila rozhodnutia najvyššieho súdu predstavujúce výraz takejto ustálenej judikatúry, problémom brániacim vecnej prejednávateľnosti dovolania v skúmanej veci bolo práve to, že ňou nastolená otázka nebola v skutočnosti otázkou právnou, ale v okolnostiach predmetnej veci otázkou skutkovou (ktorej prieskum je z hľadiska uplatneného ustanovenia § 421 CSP vylúčený). V okolnostiach prejednávanej veci totiž otázka, či boli splnené predpoklady pre zohľadnenie vnosu oddeleného majetku žalobkyne do BSM, nebola otázkou interpretácie práva (s možnými rôznymi prístupmi k nej), ale otázkou dostatku či naopak nedostatku skutkových zistení pre jeden alebo druhý možný záver a teda otázkou procesu dokazovania. Uvedenému nasvedčuje aj skutková povaha námietok dovolateľky spočívajúca v odkazoch na ňou predložené listinné dôkazy preukazujúce dary od jej matky a ich následné transformácie do spoločného majetku manželov. Dovolateľka týmto spôsobom len polemizovala s vyhodnotením skutkových zistení týkajúcich sa (ne)preukázania existencie investícií z vlastného oddeleného majetku do spoločnej veci patriacej do BSM. Napokon aj samotné súdy nižších inštancií v otázke posúdenia výšky náhrady za vložený oddelený majetok žalobkyne do spoločného majetku dospeli k jednoznačným záverom, podľa ktorých vykonaným dokazovaním nebolo preukázané, že žalobkyňa tieto svoje prostriedky vnesla do spoločného majetku. Pritom dovolanie nie je prostriedkom určeným na revíziu skutkových zistení, ktoré urobili súdy prvej a druhej inštancie, na ktorých je založené napadnuté alebo jemu predchádzajúce rozhodnutie, ani prostriedkom určeným na prehodnotenie vykonaného dokazovania. Naopak dovolací súd je podľa § 442 CSP viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd. Len samotné spochybňovanie správnosti skutkových zistení a vyhodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci významovo nezodpovedajú predpokladom prípustnosti dovolania, ktoré sú definované v § 432 CSP v spojení s § 421 ods. 1 CSP. Dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie nemožno založiť na spochybňovaní skutkových záverov súdov nižších inštancií na základe tvrdeného nesprávneho vyhodnotenia dôkazov, čo pritom v posudzovanom prípade tvorilo jadro podaného dovolania. Prelomenie stavu právnej istoty nastolenej právoplatnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu konštatovaním prípustnosti dovolania v danom prípade teda neprichádzalo do úvahy.

42. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalobkyne v časti, v ktorej namietala vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné, a v časti, v ktorej namietala nesprávne právne posúdenie veci v zmysle § 421 ods. 1 písm. a) CSP, odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, ktoré nie je odôvodnené prípustnými dovolacími dôvodmi.

43. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

44. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.